

Protokoll för Miljönämnden

Nr	Ärende	Sida
§ 22	Anmälan om eventuellt jäv vid sammanträdet	3
§ 23	Beslut om värmepumpsanläggning och föreläggande om försiktighetsmått.....	4
§ 24	Yttrande över detaljplan för del av Sjöryd 1:64, Mullsjö kommun.....	10
§ 25	Budget 2027–2029.....	12
§ 26	Redovisning av delegationsbeslut.....	13
§ 27	Informationsärenden.....	14

Plats och tid

Eriks båthus, Habo kommun
2026-06-17 klockan 15.00 - 16.00

Beslutande

Johnny Wismén (S) ordförande
Helena Persson (C)
Erik Johansson (M)
Jan Olof Larsson (M)
Gunnar Adolfsson (KD)
Harriet Cajfeldt-Carlsson (S) ej §23 pga. jäv.
Göran Eriksson (SD)
Jeanette Nyberg (S)
Marco Eliasson (M) ers. Kerstin Klasson (MP) §22–24
Kerstin Klasson (MP) §25–27 15.25-16.00

Övriga närvarande

Anna Lundberg, miljöchef
Eva Junvik, nämndsekreterare
Lena-Stina Wennman, miljöinspektör
Johanna Strid, miljöinspektör
Ingemar Bergbom, miljöinspektör
Marco Eliasson (M), ersättare §25–27

Paragrafer

22–27

Utses att justera

Jeanette Nyberg (S)

Ordförande

Justerande

Sekreterare

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Justeringen har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Beslutande organ	Miljönämnden
Sammanträdesdatum	2026-06-17
Datum då anslaget publiceras	2026-06-22
Datum då anslaget avpubliceras	2026-07-14
Protokollet förvaras på	Miljönämndens arkiv

Underskrift

§ 22 Anmälan om eventuellt jäv vid sammanträdet

Harriet Cajfeldt-Carlsson (S) anmäler jäv för ärendepunkt §23.

§ 23 Beslut om värmepumpsanläggning och föreläggande om försiktighetsmått

Diarienummer M-2025-649

Fastighet och kommun: Furusjö 3:28, Habo kommun
Verksamhetens adress: Älmberget Björkbacka 1, Habo
Verksamhetsutövare: Jimmy Carlsson
Personnummer: 197706162513

Arbetet med anläggningen kan påbörjas efter 15 juli.

Beslut

Miljönämnden förelägger Jimmy Carlsson, med personnummer 197706162513 att vidta nedanstående skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått vid inrättande av värmepumpsanläggning.

För handläggning av ärendet kommer en avgift på **2522 kronor** att tas ut.

1. Värmepumpsanläggningen ska installeras i överensstämmelse med vad som angivits i anmälan. Om någon uppgift ändras måste detta anmälas till miljönämnden.
2. Inrättandet av värmepumpen ska göras enligt Miljösamverkan Jönköpings läns *Information om sjövärme*.
3. Dammanläggningen ska inrättas, kontrolleras och skötas i enlighet med beslut 525-7584-2006 utfärdat av Länsstyrelsen i Jönköpings läns, 2006.
4. Värmepumpsanläggningen ska inrättas, kontrolleras och skötas så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår.
5. Anläggningen ska vara försedd med larmfunktion för kontroll av läckage genom montering av lågtrycksvakt. Anläggningen ska utföras på ett sådant sätt att max 5 liter köldbärarvätska kan läcka ut vid ett läckage. Anläggningen ska utformas så att den automatiskt stängs av vid läckage från kollektorkretsen.
6. Om läckage eller annat fel uppstår på anläggningen ska fastighetsägaren vidta åtgärder så att felet avhjälps och eventuell

sanering utförs. Vid läckage och sanering ska miljöförvaltningen kontaktas.

7. Maskiner ska ställas upp så att motorbränsle och olja inte kan nå borrhålet/förorena omgivningen. Minst en säck absorptionsmedel för oljeupptagning ska finnas vid arbetsstället.
8. Vid ägarbyte ska den nye fastighetsägaren informeras om innehållet i detta beslut.
9. Miljöförvaltningen ska meddelas när anläggningen tas ur bruk. Köldmedium och köldbärare ska tas om hand enligt gällande lagstiftning.
10. Köldbärarvätskan ska vara så miljöanpassad som möjligt. Etanolblandningen ska vara framställd av ren etanol med max 10 % denatureringsmedel som uppfyller Folkhälsomyndighetens krav och med färgämne som är godkänt för användning i livsmedel. Värmepumpsinstallatörer och den som lägger kollektorslangen ska använda samma typ av köldbärarvätska.
11. Anläggningen ska installeras, brukas och skötas enligt tillämpliga delar av förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser.
12. Om ett nytt fornynd eller föroreningar i marken påträffas vid anläggandet ska arbetet avbrytas. Fornfyndet ska anmälas till länsstyrelsen och markföreningen anmäls till kommunens miljöförvaltning.
13. En karta över kollektorns utbredning i dammen ska tas fram.
14. Kollektorslangen i vattnet ska läggas på frostfritt djup samt vara väl förankrad i botten.
15. Vid anslutning mellan vatten och land ska slangen grävas ner till frostfritt djup för att minimera risken för påverkan vid islossning och isbildning.
16. Kollektorn ska vara förankrad på botten så att den inte flyter upp och slangarna ska förläggas så att mekanisk åverkan undviks.
17. Innan värmepumpsanläggningen tas i bruk ska kollektorn täthetsprovas. Täthetsprovning ska också ske sedan reparation har genomförts.

18. Med hänsyn till den biologiska aktiviteten i vattnet och i strandområdet får arbetena inte utföras under tiden 15 april till 15 juli.
19. Vid arbete med kollektorslangen ska slamfälla i form av tex siltgardin utplaceras vid dammens utlopp. Alternativt ska utloppets stängas under arbete så att sediment inte läcker ut till vattendrag nedströms.

Harriet Cajfeldt-Carlsson (S) anmäler jäv och deltar inte i beslutet.

Motivering till beslutet

Enligt Miljöbalken 2 kap 2 § ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

I 2 kap 3 § står att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Enligt 2 kap 4 § ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. Miljönämnden anser att den köldbärarvätska och det köldmedium som är så lite skadliga för människors hälsa och miljön som möjligt ska väljas till anläggningen.

Avgift för handläggning består enligt taxan av en fast avgift om totalt två timmar. I handläggningstiden för ärendet ingår tillsyn, utredning, upprättande av beslut och efterarbete. Timavgiften för år 2026 är 1261 kronor.

Faktura för handläggningsavgift skickas separat.

Beskrivning av ärendet

Anmälan inkom till miljöförvaltningen den 12 september 2025. Sökande avsåg i sin anmälan att använda sig av etylenglykol som köldbärarvätska och propan, R290 som köldmedium. Anläggningen ska placeras i sökandes damm som är ca 2 meter djup och på ca 1500 m³, anläggningen avsågs att innehålla ca 350 l etylenglykol.

Sökande har anmält dammen på fastigheten som vattenverksamhet till länsstyrelsen i Jönköpings län under 2006.

Användning av etylenglykol i värmepumpsanläggningar är ovanligt. Den 29 september skickar Miljöförvaltningen en fråga till Naturvårdsverket för att insamla information om etylenglykol är lämpligt i en sjövärmeslinga. Naturvårdsverket har inte återkommit med svar trots påminnelser.

Sökande har informerats om att miljöförvaltningen inväntar svar från Naturvårdsverket och att handläggning har tagit lite längre tid. Enligt sökande planeras slingan att anläggas under sommaren 2026.

När svar från Naturvårdsverket uteblev så kontaktades sökande för att se över möjligheterna till att byta ut köldbärarvätskan till etanolblandning. Sökande inkommer med ändringar i anmälan den 13 februari 2026.

Den 20 februari 2026 kontaktades vattenenheten på Länsstyrelsen för att få information om dammens tillstånd, då eventuella försiktighetsmått från anmälan om vattenverksamhet från länsstyrelsen kan påverka sjövärmensanläggningens arbete eller drift. Vid återkoppling från länsstyrelsen anser de att sjövärme i dammen är olämpligt, ur flera aspekter. En värmepumpsanläggning försvårar tömning av dammen, problem kan uppstå vid dammbrott och om ledningen brister kan kemikalier (frostskyddsvätska) läcka ut. Problem uppstår också om dammen fryser under vintern. En sjövärmearläggning ändrar även dammens temperaturförhållanden. Dammen står i kontakt med dike och vattendrag nedströms vilket kan leda till spridning av föroreningar om läckage skulle uppstå.

Då länsstyrelsen är tillsynsvägledande myndighet i miljöbalkstillsyn anses dem ha expertkunskap inom området.

Sökande informeras om länsstyrelsens bedömning den 23 februari 2026. Den 23 mars bemöter sökande länsstyrelsens bedömning via mejl.

Den 29 april skickas kommunikering av förslag till förbud ut till sökande. Sökande lämnar in överklagan av beslut den 22 maj, men då beslutet ej är fattat kontaktas sökande och överklagan läggs in som yttrande på kommunikering av beslut.

Sammanfattning av yttrande från sökande: tekniska uppgifter har ändrats i anläggning, etylenglykol kommer inte längre användas utan istället en etanolblandning. Vid läckage av etanol från anläggningen i dammen blir utspädningseffekten så stor att den inte blir akut giftig. Det finns risk för syrefattig botten vid läckage av etanol, då den biologiska nedbrytningen av etanol använder syre från vattnet (BOD). Dammen bedöms få en snabb

återhämtning då etanol inte lagras i näringskedjan och avdunstning och nedbrytning sker snabbt. Anläggningens säkerhetsanordning gör att cirkulationen i systemet stannar vid läckage och samtliga 150 literna troligen inte läcker ut.

Den 5 juni lyfts ärendet i miljönämndens presidium som information inför nämndmötet den 17 juni. Presidiet väljer då att ändra förslag till beslut så att anläggningen ska tillåtas. Miljöförvaltningen skriver därmed om förslag till beslut om värmepumpsanläggning och föreläggande om försiktighetsmått till nämndsmötet den 17 juni.

Beskrivning av anläggningens tekniska uppgifter

Anmälan inkom den 12 september 2025.

Anmälan avser installation av en värmepump med yttjordvärme.

Värmepump: Nulite NL-FLM50-160 II/R290

Köldmedium: R 290 1,42 kg.

Slaglängd: 500 meter.

Köldbärarvätska: Brineol bioetanol, 140 liter koncentrat.

Köldbärarvätskans sammansättning: Etanol 70-80%, Propan-2-ol 1-10% & n-Butanol 1-5%

Kontakt med länsstyrelsen har skett, se beskrivning av ärende.

Strandskyddsdispens är inte aktuellt i detta fall då anläggningen ska placeras i en damm.

Fastigheten ligger inte inom något vattenskyddsområde.

Det är anmälares skyldighet att undersöka att anläggningen inte kan påverka omgivningen.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Värmepumpsanläggningar för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten får inrättas endast efter anmälan till miljönämnden enligt 17 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Beslutet fattas med stöd av 26 kap. 9 § och 2 kap. 2 – 4 §§ miljöbalken.

Avgiften tas ut enligt miljönämndens taxa beslutad av kommunfullmäktige med stöd av 27 kap 1 § miljöbalken. Taxan i sin helhet finns på miljöförvaltningens webbplats eller kan fås via miljöförvaltningen.

Upplysningar

- Det är alltid den som anmäler installation av värmepump (oftast fastighetsägaren) som har det yttersta ansvaret för att värmepumpinstallationen inte förorsakar olägenhet för människors hälsa eller miljön.
- Om anläggningen orsakar olägenhet för människors hälsa eller miljön kan miljönämnden förelägga om krav på åtgärder som eliminerar olägenheten eller förbjuda att anläggningen används
- Miljönämnden kan komma att meddela förbud för användandet av anläggningen med omedelbar verkan om förhållandena ändras och/eller beslutet inte uppfylls.
- Sökanden måste informera borrentreprenör/gräventreprenör och installatör om beslutet.
- I samband med anmälan har miljöförvaltningen informerat om de föreskrifter som innehavare av värmepumpsanläggning är skyldig att följa genom miljösamverkan f och kommunens folder *Information om sjövärme*.
- Sökande har ansvaret för ledningarna på sin tomt vilket innebär att fastighetsägaren får betala för eventuella skador på sina vatten-, avlopps-, el- och teleledning som kan uppstå i samband med värmepumpsanläggningen.
- Vid radonriskmark eller känd radonmätning över riktvärdet bör alla rör genomföringar göras radonsäkert.
- Beslutet innebär ingen rätt att utnyttja annans mark utan medgivande från berörd fastighetsägare.
- Om ni har en cistern som tas ur bruk ska detta anmälas till miljönämnden.

Beslutet skickas till

Sökande

Bilaga till beslut:

Delgivningskvitto bifogas beslut

Överklagningshänvisning bifogas beslut

Miljösamverkan F:s Information om sjövärme

§ 24 Yttrande över detaljplan för del av Sjöryd 1:64, Mullsjö kommun

Diarienummer M-2026-494

Beslut

Miljönämnden lämnar följande yttrande:

Buller

Bullerutredningen visar att ljudnivåerna vid fasad överskrider det riktvärde som finns för trafikbuller. Enligt Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216) bör bostäder, i det fallet riktvärden överskrids, utformas så att minst hälften av bostadsrummen är vända mot en sida där 55 dBA(eq) inte överskrids vid fasad. I detaljplanen har dock en annan lösning presenterats med luddämpande glasvägg vid balkongerna närmast vägen. Genom den ska man skapa en skyddad del på husets fasad, som en slags bullerdämpande vägg där riktvärdet uppfylls.

Miljönämnden ser några svårigheter med lösningen. Det finns risk att den planerade skärmen inte får avsedd effekt och att riktvärdet trots allt kommer överskridas t ex när vind, reflexer i fasad tillkommer, vilket beräkningsprogram för trafikbuller oftast inte tar hänsyn till. Dessutom uppfyller inte hela sidan av fasaden riktvärdet vilket gör att det kommer kräva noggrann utformning av bostäderna. Det är också oklart hur lägenheter på vindsvåning ska utformas för att uppfylla riktvärden. Planbestämmelsen S₁ på plankartan bör ändras så att det framgår vilken ljudnivå som ska säkerställas på den luddämpande sidan.

Förorenad mark

EBH-kartan i planbeskrivningen stämmer inte överens med den senaste uppdateringen och behöver ändras. Därmed behövs också beskrivningen av antalet objekt i de olika klassningarna ändras. Miljönämnden kan inte se i nuläget att markundersökningar och provtagningar kopplat till förorenade områden behöver utföras i bygglovsskedet.

Radon

Det är inte gjort någon markradonundersökning. Miljönämnden anser att planbeskrivningen bör kompletteras med det.

Beskrivning av ärendet

Byggnadsnämnden i Mullsjö kommun har tagit fram förslag på detaljplan för Sjöryd 1:64. Planen ska möjliggöra bostäder och centrumverksamhet i planområdet. Plankartan ska möjliggöra en

byggnad på 6 våningar samt inredd vindsvåning. Förslag till detaljplan har lämnats till miljönämnden för samråd enligt standardförfarande

Beslutet skickas till

planbygg@mullsjö.se

§ 25 Budget 2027–2029

Diarienummer M-2026-611

Beslut

Miljönämnden i Habo och Mullsjö kommuner godkänner förslag till budget och överlämnar det till ekonomienheten för fortsatt behandling i budgetberedningen.

Beskrivning av ärendet

Miljöförvaltningen har tagit fram förslag till budget för år 2027 med plan för åren 2028–2029.

Beslutet skickas till

Ekonomienheten i Habo respektive Mullsjö kommun

Bilaga till beslut:

Budgetförslag 2027-2029 för miljönämndens verksamhet

§ 26 Redovisning av delegationsbeslut

Diarienummer MN-2026-2

Redovisning av delegationsbeslut nummer 156-195 2026 enligt delegationslistan.

Delegationslistan förklaras härmed redovisad.

§ 27 Informationsärenden

- Ekonomisk redovisning av miljönämndens verksamhet
- Naturvård, vad som är på gång